

LETTER TO A DIGITAL WORKER

MC KENZIE WARK

Το “*Letter to a digital worker*” της Mc Kenzie Wark δημοσιεύτηκε το 2020 στο “*Platforming Equality, Policy Challenges for the Digital Economy*” από το ανεξάρτητο think tank Autonomy [autonomy.work].

Μεταφράστηκε για τους σκοπούς της καμπάνιας “Behind The Screens” την άνοιξη του 2021, εν μέσω Lockdown και υποχρεωτικής τηλεργασίας.

facebook.com/FranticTeleworkers

Αγαπητέ συνάδελφε ψηφιακέ εργάτη,

Ελπίζω αυτό το μήνυμα να σε βρίσκει καλά. Γάμα το. Πάμε ξανά. Γειά χαρά! Δεν γνωριζόμαστε αλλά φαίνεται πως κάνουμε την ίδια δουλειά. Βρίσκεις τον εαυτό σου να κοιτάζει μέσα σε μία οθόνη και να κλικάρει πολύ στο πληκτρολόγιο? Και γω! Μερικές φορές μιλάω με άλλους ανθρώπους που επίσης κοιτάζουν οθόνες και πληκτρολογούν.

Μπορεί τα «apps» και τα προγράμματα που κοιτάμε στην οθόνη να είναι πολύ διαφορετικά και λογικά δεν έχω ιδέα σε τί είσαι εξειδικευμένος. Και όμως άμα το καλοψάξεις είναι πολύ πιθανό να έχουμε παρόμοια κομπιούτερ, συνδεδεμένα στις ίδιες ψηφιακές υποδομές. Ποιος ξέρει; Ίσως τα προϊόντα της εργασίας μας να είναι στοιβαγμένα δίπλα δίπλα, στον ίδιο σέρβερ, σε απόσταση νανόμετρων κάπου αυτή τη στιγμή που μιλάμε.

Άμα γνωριζόμασταν σε κάποιο πάρτι ίσως να μη τα βρίσκαμε. Μπορεί να έχουμε διαφορετικό στυλ, διαφορετικά γούστα, διαφορετικά ενδιαφέροντα. Μπορεί να νομίζεις ότι η ψηφιακή εργασία που κάνω είναι άχρηστη. Μπορεί να πιστεύω ότι η δικιά σου είναι βλαπτική. Ή αντίστροφα. Μπορεί να είμαστε αρκετά διαφορετικοί άνθρωποι κοινωνικά ή πολιτικά ή σε σχέση με το εκπαιδευτικό μας υπόβαθρο. Αυτό δυσκολεύει να αναγνωρίσουμε τα κοινά μας βιώματα.

Όπως και εγώ, λογικά πρέπει να συνεργάζεσαι με άλλα άτομα που είναι ψηφιακοί εργάτες, και που κάνουν πράγματα που κανείς απ' τους δυό μας δεν πολυκαταλαβαίνει. Άμα πας στον γιατρό θα κοιτάξει περισσότερο χρόνο κάποια οθόνη παρά εσένα. Το ίδιο και ο λογιστής σου και πολλοί άλλοι επαγγελματίες που μπορεί να βλέπεις. Ζήτα ένα ποτό σε μπαρ και ο σερβιτόρος θα το

σημειώσει σε τάμπλετ. Το μόνο τελικά που αλλάζει σε όλες αυτές τις δουλειές είναι το πόσο εξειδικευμένα είναι τα προσόντα που απαιτεί το «κλικάρισμά» σου και επομένως το πόσο εύκολα μπορούν να σε αντικαταστήσουν.

Μαντεύω επίσης ότι ανησυχείς για τα ίδια πράγματα με μένα. Για το αν θα καταφέρεις ποτέ να βρεις μια καλή δουλειά και πόσο καιρό θα μπορέσεις να την κρατήσεις. Για το αν τα προσόντα σου θα ξεπεραστούν και θα σε αντικαταστήσουν με κάποιον καινούριο. Για το αν μπορείς να ταιριάξεις με τους συναδέλφους σου και πόσο δύσκολο σου είναι να το καταφέρεις. Για το αν το αφεντικό σου είναι ή όχι μαλάκας, και αν θα σε διώξει με τη πρώτη ευκαιρία. Για το αν αυτό που κάνεις -και γενικά ο τομέας που ασχολείσαι- έχει όντως οποιαδήποτε αξία ή σημασία στη μεγαλύτερη εικόνα. Για όλα τα άλλα, πολύ πιο ενδιαφέροντα πράγματα που θα μπορούσες να κάνεις με τον χρόνο σου αν δεν είχες λογαριασμούς να πληρώσεις.

Ο περισσότερος ελεύθερος χρόνος σου, σαν τον δικό μου, λογικά επίσης περιτριγυρίζεται από οθόνες, είτε είναι Netflix, μέσα κοινωνικής δικτύωσης ή κάποιο βιντεοπαιχνίδι. Η ψηφιακή εργασία έχει σαν σωσία την ψηφιακή ψυχαγωγία. Μπορεί να κάνεις την ψηφιακή σου εργασία και την ψηφιακή σου ψυχαγωγία απ' τον ίδιο υπολογιστή, μέσω της ίδιας οθόνης, ίσως ακόμα και στο ίδιο δωμάτιο. Τα βιντεοπαιχνίδια μου θυμίζουν κάποιες φορές την δουλειά μου, μόνο που σ' αυτά άμα κάνω μαλακία έχω και άλλες ευκαιρίες.

Τι κάνεις όταν απομακρύνεσαι απ' την οθόνη? Είναι ωραία να 'σαι μακριά της ε; Υπάρχουν ένα σωρό υπηρεσίες που σε κάνουν να νιώθεις πως είσαι σε επαφή με τον κόσμο. Εμένα μ' αρέσει να πάω στο γυμναστήριο και να σπρώχνω κομμάτια σίδερο πάνω και κάτω. Είναι ωραίο να χρησιμοποιώ τους μυείς μου. Αν και, για να 'μαι ειλικρινής, ακόμα και εδώ μπαίνει η ψηφιακή ψυχαγωγία αφού θα βάλω τ' ακουστικά μου για ν' ακούσω πόντκαστς και μιξάκια τέκνο.

Τα τελευταία χρόνια, πριν τον Κόβιντ, ξαναγύρισα στη ρέιβ κουλτούρα που μπορεί να φαίνεται χαζό για την ηλικία μου αλλά στο χορό κανείς δε νοιάζεται και μετά από μερικές ώρες που χτυπάνε τα μπιτς στ' αυτιά μου, αισθάνομαι ξανά να γουστάρω. Αλλά κοιτάζω τον DJ και δε βλέπω κονσόλες, μόνο ψηφιακά συστήματα μίξης. Η ψυχαγωγία μου παραμένει ψηφιακή και είναι μάλιστα η ψηφιακή εργασία κάποιου άλλου.

Κάποιες φορές θέλω να ξεφύγω απ' όλα αυτά και μαζί με τον σύντροφό μου γεμίζουμε τ' αμάξι και πάμε στην εξοχή. Εκεί μπορούμε πραγματικά να γλυτώσουμε από την ψηφιακή εργασία και ψυχαγωγία. 'Η τουλάχιστον έτσι νομίζουμε, αλλά τελικά ανεβάζουμε βουκολικές φωτογραφίες στο Instagram ούτως ήλλιως, για να διαλέξουμε μέρα για εκδρομή, χρειαζόμαστε την μετεωρολογική εφαρμογή και για να βρούμε την διαδρομή χρειαζόμαστε την εφαρμογή χάρτη. Το ψηφιακό φαίνεται να χώνεται μέσα στην επιθυμία μας για το αντίθετό του.

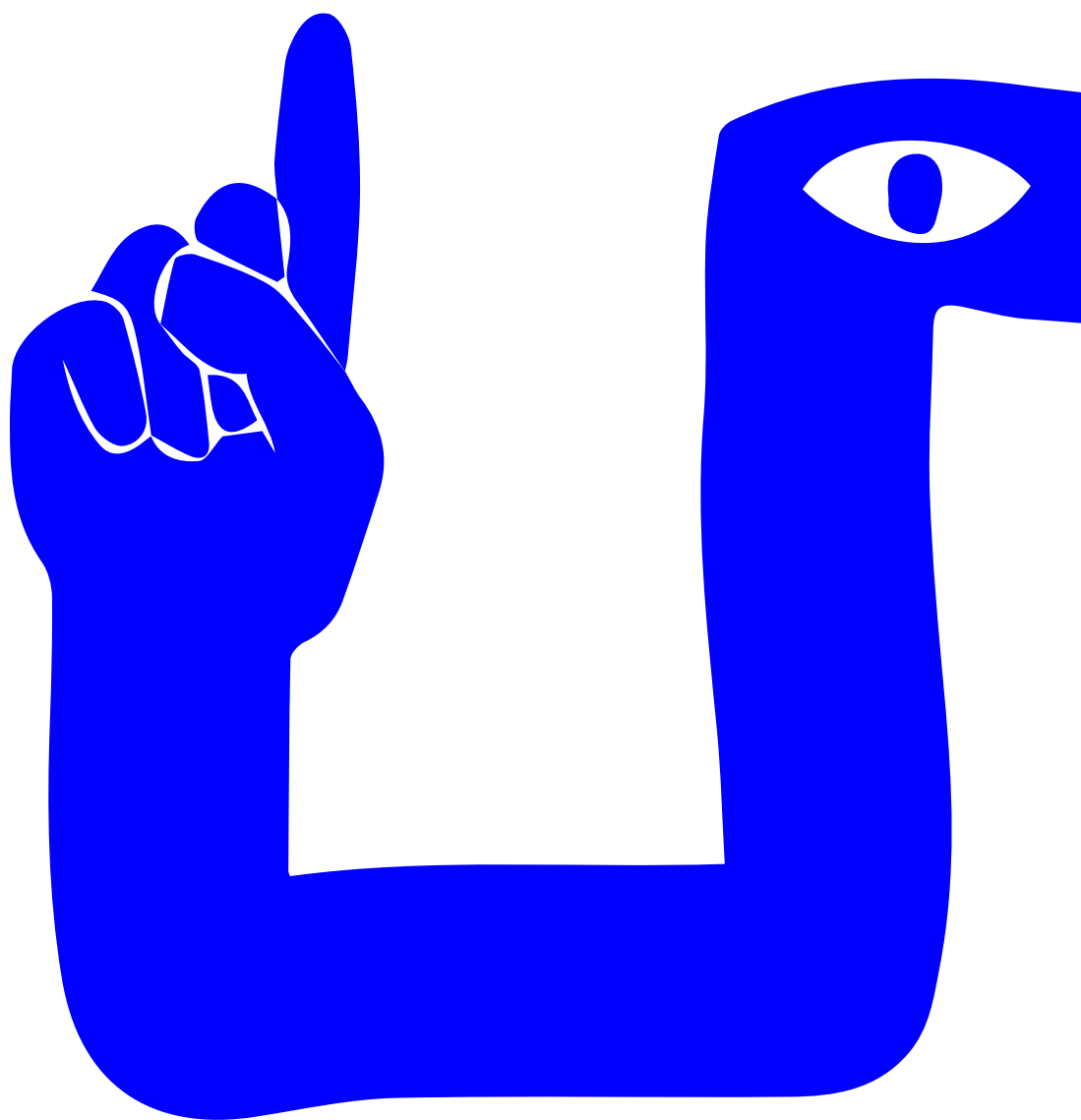
Υπάρχει απ' την άλλη αυτό που θα έλεγα ψηφιακή μη-εργασία. Αυτό δεν είναι εργασία αφού δεν πληρώνομαι για να το κάνω. Δεν είναι ακριβώς ψυχαγωγία αφού δεν διαλέγω να το απολαύσω. Για παράδειγμα, απλά περπατώντας με το κινητό στη τσάντα μου, δίνω δεδομένα σε διάφορες εταιρίες για τις κινήσεις μου. Αυτά ταΐζουν διάφορους αλγόριθμους που βραχυπρόθεσμα προσπαθούν να βρουν πώς θα μου πουλήσουν περισσότερα πράγματα και μακροπρόθεσμα προσπαθούν να χαρτογραφήσουν τι κάνουν όλοι οι άνθρωποι ώστε ένα κομμάτι αυτών των δραστηριοτήτων να γίνεται στο μέλλον από μηχανές.

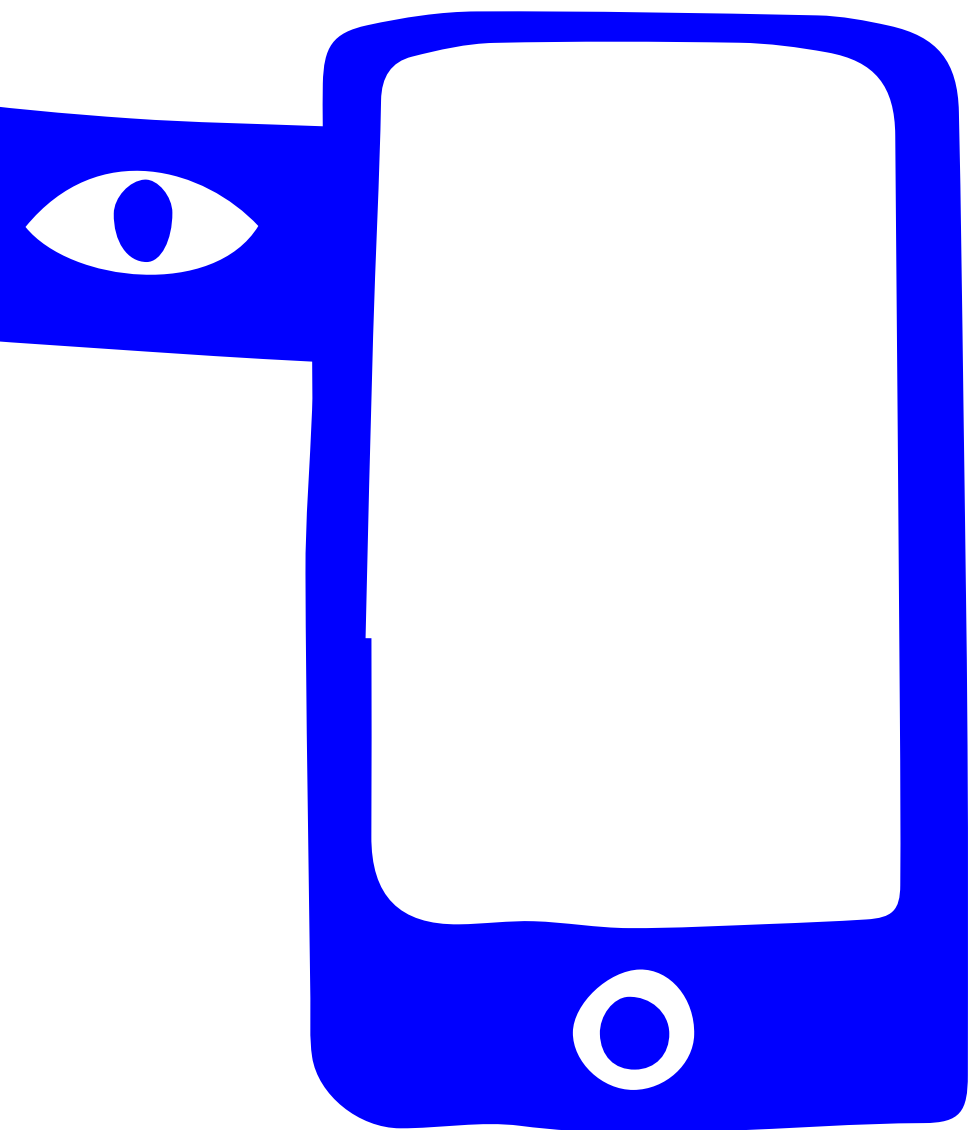
Ζούμε σ' ένα κόσμο διαχωρισμένο έντονα μεταξύ εργασίας που είναι ψηφιακή και εργασίας που, μη βρίσκοντας καλύτερη λέξη, είναι αναλογική. Βλέπω μία ακραία μορφή αυτού του διχασμού, ανάμεσα στους φίλους μου που, σαν και μένα, είναι τρανς γυναίκες. Υπάρχει μια μεγάλη αύξηση στον αριθμό των τρανς γυναικών που καταφέρνουν να χτίζουν πετυχημένες καριέρες στον χώρο της πληροφορικής. Είναι γνωστές στην τρανς κοινότητα επειδή έχουν λεφτά και την ασφάλεια μιας οργανωμένης ζωής, κάτι που οι περισσότερες τρανς γυναίκες δε μπορούν καν να φανταστούν.

Απ' την άλλη πλευρά, ξέρω πολλές τρανς γυναίκες που είναι εργάτριες του σεξ. Είναι συχνά η μόνη δουλειά που μπορούν να βρουν οι αδερφές μου. Μπορείς να το δεις σαν τον αντίθετο δρόμο: βγάζουν το ψωμί τους ασχολούμενες με την «αναλογική» ευχαρίστηση της επαφής, ακόμα και απλά της καλής παρέας, της συναισθηματικής χαλάρωσης και της εκπλήρωσης των φαντασιώσεων του πελάτη. Πολλοί απ' αυτούς τους πελάτες, μου λένε οι φίλες μου, κοιτάνε σε οθόνες και φωνάζουν στο κινητό τους όλη μέρα.

Υπάρχει ένα ψυχικό και σωματικό κόστος στην ψηφιακή εργασία. Κάνει τα σώματα μας να μοιάζουν με σακιά από σκατά. Κάνει τα κεφάλια μας να ζαλίζονται και να πονάνε. Μας κάνει κουρέλια ψυχολογικά. Αυτό με τη σειρά του γεννάει ολόκληρες βιομηχανίες που τουλάχιστον προσποιούνται ότι μας κάνουν να αισθανόμαστε καλύτερα. Πήγαινε στο σπα και κάνε μασάζ. Ξέρασέ τα όλα στην ψυχοθεραπευτή σου. 'Η, κάλεσε μια εργάτρια του σεξ. Η αποδοτικότητα που βγάζουμε στην ψηφιακή εργασία μας απαιτεί άλλη τόση προσπάθεια μετά για να επαναφέρουμε τον αναλογικό κόσμο των αισθήσεων και της επαφής.

Αλλά ακόμα και εδώ το ψηφιακό χώνεται στο αναλογικό. Οι τρανς γυναίκες που δουλεύουν ως έσκορτς χρειάζονται ένα ψηφιακό προφίλ για να βρουν πελάτες. Αυτές που δεν βλέπουν πελάτες από κοντά, χρειάζονται μια ψηφιακή πλατφόρμα για να διαφημιστούν και να κάνουν σόου αλλά και μια ψηφιακή μέθοδο πληρωμής. Μιάς και η δουλειά τους σε πολλά μέρη δεν είναι νόμιμη, η επιβίωσή τους είναι στα χέρια των πάροχων ψηφιακών υπηρεσιών. Βιώνουν σε ακραίο βαθμό αυτό που ζουν οι περισσότεροι από μας: ότι κάτω από την ψηφιακή εργασία και ψυχαγωγία, αλλά και κάτω από τους αναλογικούς στόχους μας υπάρχει σε ένα βαθμό ψηφιακή διαμεσολάβηση -όλες αυτές οι πλατφόρμες που παρέχουν και καταγράφουν τις αναλογικές μας δραστηριότητες.

Δεν είναι μόνο ότι η ψηφιακή σου εργασία, ή η δική μου, καταλήγει να γίνεται χρήμα για γιγάντιες εταιρίες που τυχαίνει να έχουν στη κατοχή τους πλατφόρμες, βάσεις δεδομένων και μέσα δικτύωσης της ψηφιακής οικονομίας. Μερικές από αυτές τις ίδιες εταιρίες φαίνονται να ενδιαφέρονται ακόμα περισσότερο να αποκτήσουν κάθε δυνατή πληροφορία για εμάς. Δεν τους ανήκουν μόνο τα δεδομένα που παράγουμε από την εργασία, μη-εργασία και ψυχαγωγία μας, αλλά και τα δεδομένα που μαζεύουν από οτιδήποτε γύρω μας - ζωντανό και μη.

Ο έλεγχος του κόσμου μέσω του ελέγχου των δεδομένων φαίνεται να είναι ο τρόπος που λειτουργεί η εξουσία στις μέρες μας. Κυβερνήσεις και εταιρίες κινούνται προς αυτή την κατεύθυνση. Η παραγωγή ενός προϊόντος ή μίας υπηρεσίας φαίνεται να είναι δραστηριότητες χαμηλής αξίας σε σύγκριση με τον έλεγχο των πληροφοριών που σχετίζονται μ' αυτές. Η σύγχρονη μορφή διακυβέρνησης είναι να έχεις όσο γίνεται λιγότερα υλικά πράγματα αλλά να συλλέγεις το μέγιστο δυνατό πληροφορίας από κάθε δραστηριότητα γύρω σου, έτσι ώστε να μπορείς να προβλέψεις κάθε πιθανό μέλλον - και να το κάνεις ιδιοκτησία σου.

Δεν είναι η πρώτη φορά που μια άρχουσα τάξη ξεπροβάλλει αρπάζοντας κάτι που δεν είναι δικό της και κάνοντας το κτήμα της. Αυτή είναι η ιστορία της αποικιοκρατίας και του καπιταλισμού: Άρπαξε τη γη, άρπαξε τους πόρους. Άρπαξε την εργατική τάξη και ανάγκασέ την να δουλεύει χωρίς να τις δίνεις πίσω αρκετά για να ζήσει. Και μετά πήγαινε να μετατρέψεις κι άλλους ανθρώπους σε εργάτες, αρπάζοντας την γη κάτω απ' τα πόδια τους. Η καινοτομία είναι ότι η παραπάνω διαδικασία περιλαμβάνει πιά και το να αρπάζουν πληροφορίες από όλους μας και να τις κάνουν και αυτές κτήμα τους.

Η κλοπή πληροφορίας, τους επιτρέπει να την χρησιμοποιούν εναντίον μας. Αυτό είναι κακό για κάθε είδος εργάτη, συμπεριλαμβανομένων και των ψηφιακών. Η εργασιακή μας αυτονομία περιορίζεται από την μείωση της ορατής και μετρήσιμης οργάνωσης και αντίδρασής- διεκδίκησής μας. Μπορείς να το πεις και προλεταριοποίηση. Η οργάνωση της πληροφορίας μας κάνει αυτό που η βιομηχανική επανάσταση έκανε ώστε να φτιάχνει εργάτες. Οι δεξιότητές μας διαμελίζονται στα στοιχειώδη κομμάτια τους. Αυτά που μπορούν να ποσοτικοποιηθούν, τα αναλαμβάνουν μηχανές.

Αν αυτό είναι κακό για εμάς τότε είναι πολύ χειρότερο για τους αναλογικούς εργάτες. Εδώ σκέφτομαι όχι τόσο τους φίλους μου που δουλεύουν εργάτες/τριες του σεξ αλλά εργάτες/τριες που οδηγούν φορτηγά και αυτοκίνητα, που δουλεύουν σε αποθήκες, στη γραμμή παραγωγής ή που σερβίρουν κόσμο σε μαγαζιά. Όλα τα παραπάνω μπορούν να παρακολουθούνται πολύ πιο εντατικά. Αν ένας εργαζόμενος σε αποθήκη καθίσει να ξαποστάσει μερικά δευτερόλεπτα, μπορεί να καταγραφεί και να υπάρξουν κυρώσεις.

Είναι πολύ πιθανό ότι μέσω της δουλειάς σου ως ψηφιακός εργάτης κάνεις την

δουλειά των αναλογικών εργατών ακόμα χειρότερη. Ή μπορεί σαν δουλειά να λες στο κόσμο πως κάνοντας την ζωή των αναλογικών εργαζόμενων χειρότερη έρχεται «καινοτομία» ή κάτι τέτοιο. Ή ίσως η δουλειά σου είναι να προσφέρεις συμπόνια και υποκατάστατα για όλα αυτά που έχουμε χάσει. Μερικές φορές σκέφτομαι ότι μόνο το τελευταίο καταφέρνω με τα βιβλία που γράφω. Υπάρχει ψηφιακή εργασία στην οποία φτιάχνεις κάτι και ψηφιακή εργασία που εξηγεί, δικαιολογεί ή ίσως κριτικάρει τον τρόπο παράγωγής αυτού του «κάτι». Σε κάθε περίπτωση: δεν έχουμε πάντα την δυνατότητα να επιλέξουμε τη δουλειά που κάνουμε. Σαν τους αναλογικούς εργαζόμενους, δουλεύουμε επειδή δεν μας ανήκουν τα μέσα παραγωγής.

Σε αντίθεση όμως με τους αναλογικούς εργαζομένους, η δουλειά μας μπορεί να έχει να κάνει λιγότερο με το να επαναλαμβάνουμε μια συγκεκριμένη διαδικασία. Κάποιες φορές η δουλειά μας είναι να σχεδιάσουμε την διαδικασία αυτή. Ή να σχεδιάσουμε τον αντικαταστάτη της. Ή να το κάνουμε να φαίνεται λες και είναι καλύτερα που αντικαταστάθηκε ή εξαφανίστηκε. Το πρόβλημα φυσικά είναι ότι και οι ίδιες μας οι δουλειές μπορεί να αποφασιστεί να αντικατασταθούν ή να εξαφανιστούν. Έτσι, οι ψηφιακοί εργάτες είμαστε ταυτόχρονα και τα υποκείμενα και τα αντικείμενα της διαδικασίας προλεταριοποίησης.

Ως ψηφιακοί εργάτες πρέπει να αποφασίσουμε ποιο είναι το συμφέρον μας. Η αποστολή των εταιριών και του κράτους είναι να μας κάνουν ασήμαντους και εύκολα αντικαταστάσιμους όπως τους αναλογικούς εργάτες. Η αξία μας για τα αφεντικά αντιστοιχεί μόνο στο κατά πόσο μοναδικά είναι τα προσόντα μας. Η μεταμόρφωση της εργατικής διαδικασίας σε σπονδυλωτά, επαναλαμβανόμενα, εύκολα μετρήσιμα καθήκοντα μας «τρώει» στους χώρους εργασίας, αλλά ακόμα και στις ψυχές μας. Είναι η στιγμή να οργανωθούμε!

Για να γίνει αυτό πρέπει να ακολουθήσουμε κάποια βήματα. Το πρώτο είναι να αναγνωρίσουμε ότι έχουμε κοινά συμφέροντα. Η ψηφιακή εργασία παρουσιάζεται συνήθως σαν ατομική καριέρα. Μας εκπαιδεύουν να σκεφτόμαστε ότι είμαστε μοναδικοί. Αντιμετωπίζουμε τους γύρω μας σαν ανταγωνιστές. Κάποιες φορές αναγκάζομαστε να το κάνουμε. Μας ρίχνουν στην αρένα της αγοράς εργασίας να κονταροχτυπηθούμε ο ένας εναντίον του άλλου - και παρακολουθούν την αναμέτρηση αυτή με ψηφιακά μέσα και μετρήσεις. Το πρώτο βήμα ώστε να οργανωθούμε είναι να βρούμε κοινά συμφέροντα με τους πιο κοντινούς σε μας στη δουλειά.

Το δεύτερο βήμα είναι να βρούμε κοινά, σε ευρύτερο πλαίσιο, με όλους τους ψηφιακούς εργάτες. Εδώ μπορεί να βλέπουμε τους άλλους λιγότερο σαν εχθρούς. Το θέμα είναι να σταματήσουμε να πιστεύουμε πως αυτοί κάνουν κάτι λιγότερο σημαντικό από μας, κάτι αλλόκοτο ή ακατανόητο. Μα εγώ και συ, δε κοιτάζουμε κι οι δύο όλη μέρα οθόνες; Δε χρησιμοποιούμε την εμπειρία και την εκπαίδευσή μας ώστε να κλικάρουμε στο πληκτρολόγιο; Δεν έχουμε τις ίδιες ανησυχίες;

Θα μπορούσαμε μήπως να μιλήσουμε και για κοινό ταξικό συμφέρον μεταξύ των ψηφιακών εργατών; Πριν 20 χρόνια πρότεινα τον όρο «τάξη των χάκερ». Δεν είναι κι ο καλύτερος. Ο κόσμος νόμιζε ότι εννοούσα μόνο τους πληροφορικάριους. Σήμερα τα ΜΜΕ έχουν ξεφτιλίσει τη λέξη χάκερ, ώστε αυτόματα τη συνδέουμε με παραβατικότητα. Οπότε αυτή η λέξη δε κάνει. Ας αυτοαποκαλούμαστε απλά ψηφιακοί εργάτες. Κάνουμε πολύ διαφορετικά πράγματα και δεν έχουμε κοινή κουλτούρα. Παρόλα αυτά η εργασία όλων μας γίνεται εύκολα μετρήσιμη και ελαστική μέσα σε μια πολιτική οικονομία που βασίζεται τόσο στην ψηφιακή όσο και στην αναλογική εργασία.

Το επόμενο στάδιο αλληλεγγύης είναι να δούμε τους εαυτούς μας απλά ως εργάτες. Μία καλή άσκηση είναι να δούμε κριτικά οτιδήποτε αναγκάζεται κάποιος να κάνει ως εργασία. Στη δεκαετία του '70, Ιταλές φεμινίστριες πρότειναν σα σλόγκαν το «μεροκάματα για τα οικιακά», τραβώντας την προσοχή στην απλήρωτη εργασία των γυναικών. Εργασία που δεν παράγει αγαθά στο εργοστάσιο αλλά που φτιάχνει τον εργάτη που θα το κάνει.

Η καλλιτέχνης Laurel Ptak πήρε το «μεροκάματα για τα οικιακά» και το μετέτρεψε σε ένα έργο τέχνης που άθελά της έγινε κοινωνικό κίνημα: «μεροκάματα για το Facebook». Αυτό είναι μια κριτική σε αυτό που αποκαλώ «ψηφιακή μη-εργασία». Όλα αυτά που κάνουμε αμισθί για γιγάντιες πολυεθνικές οι οποίες καταβροχθίζουν όλη τη πληροφορία που τους δίνουμε και φτύνουν νέες επιχειρηματικές στρατηγικές εναντίον μας. Τελικά μάλλον η εργατιά είναι μια πολύ διευρυμένη έννοια στις μέρες μας.

Η κλασσική εικόνα του εργάτη - ο άντρακλας με το σφυρί- δε κάνει πιά. Μας περιορίζει, δίνοντας την απαρχαιωμένη εικόνα πως ο «αληθινός» εργάτης είναι άσπρος άντρας που δουλεύει σε εργοστάσιο.

Υπάρχουν διαφορές μεταξύ αυτών που αποκαλώ ψηφιακούς και αναλογικούς εργάτες. Είναι μια πρόχειρη διάκριση και καμία δουλειά δεν είναι μόνο το ένα ή μόνο το άλλο. Η διαφορά είναι κυρίως μεταξύ των πραγμάτων που απαιτούν ή όχι κλικάρισμα. Η δουλειά του να κουνάς πράγματα σε μία οθόνη είναι διαφορετική σε σχέση με τη δουλειά που αφορά το να χρησιμοποιείς το σώμα σου για να μετακινήσεις ένα αντικείμενο στο χώρο.

Αυτό φέρνει λίγο στους παλιότερους τους όρους χειρωνακτική και πνευματική εργασία ή ακόμα και εξειδικευμένη και ανειδίκευτη εργασία. Παρόλα αυτά, νομίζω πως υπάρχει άλλο δυναμικό όταν κάνεις την διάκριση μεταξύ ψηφιακής και αναλογικής εργασίας. Δεν ισχύει πάντα ότι η ψηφιακή εργασία είναι καλύτερη. Ξέρω πολύ πετυχημένες εργάτριες του σεξ που μάλιστα προτιμούν αυτή τη μορφή εργασίας σε σχέση με την περιοριστική και οργανωμένη ψηφιακή εργασία. Είναι κάπως επικριτικό να χαρακτηρίζεις τη δουλειά κάποιου «χειρωνακτική» ή «ανειδίκευτη».

Οπότε άς έχουμε στο μυαλό μας τις ψηφιακή και αναλογική εργασία απλά σαν εργασία με μικροδιαφορές στο πως η κάθε μία οδηγεί σε παραγωγή αγαθών και υπηρεσιών. Μία διαφορά είναι πως συνήθως στην αναλογική εργασία η δουλεία τελειώνει όταν τελειώσει η βάρδιά σου. Πολλές φορές στη ψηφιακή εργασία δεν είναι ξεκάθαρο πότε τελειώνει. Σου 'χει τύχει να φύγεις απ' το χώρο εργασίας σου με δουλειές να τρέχουν και σου ζαλίζουν το μυαλό όλο το απόγευμα;

Από τη μία πλευρά πρέπει όλοι να αναγνωρίσουμε ότι δεν είμαστε συνεχώς παραγωγικοί στη δουλειά. Κάποιες φορές κάθομαι στο γραφείο και χαζεύω στο Facebook. Είναι δύσκολο να μας βάζουν να παράγουμε «ποιοτική» εργασία συνέχεια. Είναι ακόμα δυσκολότερο όταν οι δουλειές μας είναι «ποιοτικές» - αντί ποσοτικές-. Οι οικονομίες υπηρεσιών δεν είναι πολύ καλές με πράγματα που δεν είναι εύκολα μετρήσιμα. Γι' αυτό η σημερινή άρχουσα τάξη έχει μανία με τις μετρήσεις, ακόμα και τις πιο αυθαίρετες.

Όταν παράγουμε κάτι αξιόλογο, κάποια ακολουθία πληροφοριών στην οθόνη μας, είναι πολύ εύκολο να το αντιγράψουν. Είναι πάρα πολύ φτηνό να αντιγράψεις το προϊόν της ψηφιακής εργασίας. Είναι βασικά ο πιο φτηνός τρόπος που έχει δημιουργηθεί ποτέ για να φτιάξεις κάτι μία φορά και να το αντιγράψεις εσαεί. Όταν είσαι ψηφιακός εργάτης μπλέκεις σε αυτή την ιστορία. Απ' τη μία πλευρά είσαι απαραίτητος για τη παραγωγή νέων αγαθών και από την άλλη ότι δημιουργήσεις μπορεί να επαναληφθεί επ' άπειρον από μηχανές, εξαλείφοντας την ανάγκη για εργάτες, ψηφιακούς ή αναλογικούς.

Η ωμή αλήθεια είναι ότι οι ψηφιακοί εργάτες συχνά κάνουν τη ζωή των αναλογικών εργατών δύσκολη μέσω της εργασίας τους. Τα συμφέροντά μας δεν εφάπτονται πάντα. Οι ψηφιακοί εργάτες συχνά κάνουν δυσκολότερη την δουλεία και μεταξύ τους. Συνεπώς: ή συνεχίζουμε να κάνουμε τα πράγματα όλο και πιο δύσκολα για τους άλλους και για μας ή σκεφτόμαστε ως αλληλέγγυοι με όλους τους εργάτες. Αυτή είναι η επιλογή που πρέπει να κάνουμε.

Η αλληλεγγύη είναι δύσκολη. Σημαίνει πως πρέπει ταυτόχρονα να βάλουμε στην άκρη και να ασχοληθούμε με όλες μας τις διαφορές. Πρέπει να ασχοληθούμε με αυτές γιατί πολλά προβλήματα στη κοινωνική ζωή αφορούν την εργασία και δε πρέπει να τα αμελήσουμε. Η εργασιακή πραγματικότητα των γυναικών, των μεταναστών, των τρανς, των ΑΜΕΑ έχει διάφορες παραπάνησιες πιέσεις. Δε βοηθάει τα τις αγνοούμε.

Από την άλλη πλευρά, η αλληλεγγύη δε σημαίνει πως κάποια διαφορά μεταξύ μας είναι πιο σημαντική από το γεγονός ότι όλοι μας πουλάμε την εργασία μας για να πληρώσουμε το νοίκι και το σουπερμάρκετ. Το μεγάλο μας αυτό κοινό μπορεί να μην είναι τόσο ευδιάκριτο και χειροπιαστό όσο οι διαφορές μας αλλά είναι απολύτως πραγματικό. Χρειάζεται ένα μεγάλο άλμα για να δούμε πως τελικά είμαστε όλοι στην ίδια μοίρα.

Είναι καλύτερα να βλέπουμε την αλληλεγγύη απ' τη σκοπιά των πιο περιθωριοποιημένων, «αόρατων» εργατών, ακόμα κι αν αυτοί δεν είναι εγώ ή εσύ. Η οπτική γωνία αυτών που έχουν να αντιμετωπίσουν όχι μόνο την εκμετάλλευση της εργασίας τους αλλά και την καταπίεση και τον κοινωνικό αποκλεισμό επειδή δεν είναι άσπροι, άντρες, straight ή Έλληνες δεν είναι πιο ειδική, είναι καθολική.

Η πανδημία έχει μεγιστοποιήσει πολλά από τα προβλήματα που αντιμετωπίζουμε ως ψηφιακοί εργάτες και έχει δείξει πόσο η ψηφιακή εργασία βασίζεται στην αναλογική. Το λόκνταουν ανέδειξε το πρόβλημα των θολών συνόρων μεταξύ εργασίας και ελεύθερου χρόνου, την έλλειψη διαχωρισμού μεταξύ σπιτιού και χώρου εργασίας. Για να μη μιλήσω καν για το ότι πολλοί από μας πρέπει ταυτόχρονα να φροντίζουμε παιδιά, ηλικιωμένους ή πρέπει να κάνουμε δουλειές του σπιτιού.

Έχει γίνει ξεκάθαρο πόσο εξαρτόμαστε από απαραίτητους εργάτες για τους οποίους σπάνια σκεφτόμαστε και οι οποίοι κάνουν συνήθως τη πιο αναλογική εργασία -π.χ. αγρότες, ντελιβεράδες, εργάτες στις βιομηχανία τροφίμων κ.λ.π. Πολλοί από αυτούς είναι μετανάστες και πεθαίνουν με μεγαλύτερη συχνότητα από τον κορωνοϊό.

Όλοι θέλουμε εμβόλιο. Η αποτελεσματικότητά του εξαρτάται από ψηφιακούς και αναλογικούς εργάτες. Ψηφιακοί εργάτες θα το φτιάξουν στα φαρμακευτικά εργαστήρια. Αναλογικοί θα είναι οι εργάτες στα εργοστάσια των φαρμακοβιομηχανιών και στις μεταφορικές, φαρμακαποθήκες θα μας το φέρουν. Αυτό που σίγουρα ξέρουμε είναι πως δε θα ανήκει σε αυτούς που το φτιάξανε. Η πληροφορίες για τη παρασκευή του θα είναι ιδιοκτησία κάποιας εταιρίας. Και όλοι ξέρουμε ότι, άμα δουλεύει, η διακίνησή του θα γίνει πρώτα σε αυτούς που έχουν την εξουσία να αποφύγουν την «ουρά» και όχι σε αυτούς τους απαραίτητους εργάτες που το χρειάζονται περισσότερο.

Ελπίζω, σε κάθε περίπτωση, ότι δεν είμαι ο μόνος που έχει αυτές τις σκέψεις και συναισθήματα αγαπητέ συνάδελφε, ψηφιακέ εργάτη. Ελπίζω να μοιράζεσαι κάποια από αυτά με εμένα. Δεν έχει σημασία εάν συμφωνούμε σε όλα. Έχει περισσότερο ενδιαφέρον να έχουμε διαφωνίες, έτσι δεν είναι; Τι πρέπει να κάνουμε λοιπόν; Μακάρι να ήξερα. Δε το 'χω με τη πολιτική. Μπορεί όμως να το 'χεις εσύ. Ή μπορεί να ξέρεις κόσμο που μπορούν να βρουν και να ακολουθήσουν μία πορεία δράσης. Ας τους μιλήσουμε. Ή ας βρούμε τη δύναμη να το κάνουμε εμείς οι ίδιοι. Έχουμε ένα κόσμο να κερδίσουμε.

Με εκτίμηση - όχι δε κάνει:
Με αλληλεγγύη,
McKenzie Wark

